

III kvartali majanduskasvu toetas töötleva tööstuse tugev eksport

Täpsustatud andmetel suurenes sisemajanduse koguprodukt (SKP) 2010. aasta III kvartalis eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 5,0%, teatab Statistikaamet.

Võrreldes II kvartaliga kasvas sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud SKP III kvartalis 0,7%. Eelmise kvartaliga võrreldes kasvas SKP neljandat kvartalit järjest. Tänavu II kvartalis oli kasv 1,9% ja I kvartalis 1,0%.

SKP jooksevhindades oli III kvartalis 58,8 miljardit krooni (3,76 miljardit eurot).

III kvartali SKP-le avaldas enim mõju töötlevas tööstuses tugeva ekspordi toel loodud lisandväärtuse kasv (25%). Samuti suurenes kodumaisele turule suunatud töötleva tööstuse toodangu müük. Viimati suurenes kodumaisel turul müüdud töötleva tööstuse toodang 2008. aasta I kvartalis. Töötleva tööstuse kasvus oli kõige suurema osatähtsusega elektri- ja optikaseadmete tootmisega loodud lisandväärtuse suurenemine. Olulist mõju avaldas veel puidutöötlemises ja puittoodete tootmises ning metalli ja metalltoodete tootmises loodud lisandväärtuse suurenemine. Töötleva tööstuse panus SKP kasvu oli 3,1 protsendipunkti ehk üle 60%.

Primaarsektori, tööstussektori ning valdavalt turupõhise teenindussektori tegevusalade lisandväärtus kasvas. Tööstussektoris vähenes ainsana ehituses loodud lisandväärtus (2%). Samas aeglustus ehituse lisandväärtuse langus järsult tänu välisturul suurenenud ehitusmahtudele, samuti koduturul rajatiste ehitusmahtude suurenemisele. Valdavalt turuvälise teenindussektori ehk nende tegevusalade, mis kuuluvad valitsemissektoris, lisandväärtus vähenes jätkuvalt.

Vaatamata sisemajanduse nõudluse kasvule (5%), vähenes selle osatähtsus SKP-s, moodustades III kvartalis 87%. Seega olid sisemajanduse lõpptarbimiskulutused, kapitali kogumahutus põhivarasse ja varude muutus väiksemad toodetud lisandväärtusest. Sisemajanduse nõudlus kasvas peamiselt varude muutuse suurenemise tõttu. Varude suurenemist mõjutas peamiselt ettevõtete kaupade ja tooraine varude suurenemine.

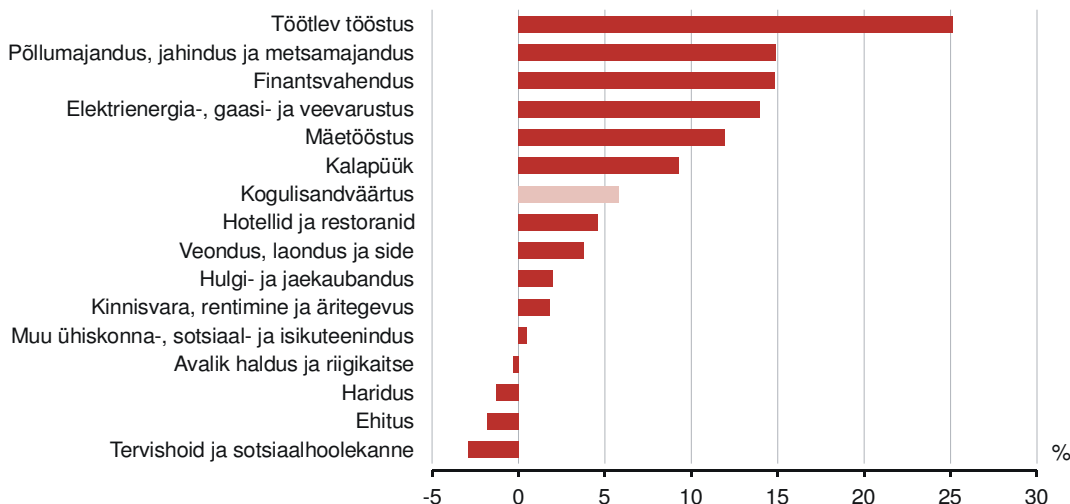
Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused kasvasid 1%, kuid selle mõju sisemajanduse nõudluse kasvule oli väike. Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutuste kasvu tõi eelkõige kulutuste suurenemine püsikaupadele, eelkõige sõidukitele, majapidamistarvetele ja sisustusele. Samal ajal pidurdas kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutuste koondnäitaja kasvu hinnamõjusid arvestades kulutuste vähenemine toidule, alkoholita ja alkoholsetele jookidele ning tubakale. Viimati kasvasid kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused 2007. aasta IV kvartalis.

Kapitali kogumahutus põhivarasse vähenes kümnendiku. Põhivaraliigiti vähenesid enim investeeringud hoonetesse ja rajatistesse, kuid mõnevõrra suurenesid investeeringud masinatesse ja seadmetesse. Kapitali kogumahutus põhivarasse on vähenenud alates 2007. aasta III kvartalist. Kui veel 2007. aastal oli kapitali kogumahutuse osatähtsus SKP-st keskmiselt 35%, siis tänavu III kvartaliks on see langenud 18%-ni.

Välisnõudluse paranemise toel suurenes kaupade ja teenuste eksport hinnamõjusid arvestades 24%. Kaupade eksport suurenes 36%, mõjutatuna peamiselt raadio-, televisiooni- ja sideseadmete väljaveo suurenemisest. Olulist mõju avaldas veel puidu ja puittoodete, metallitoodangu ning masinate ja seadmete väljavedu. Majandustegevuse elavnemine ja sisemajanduse nõudluse suurenemine tõi kaasa sisseveo kiire kasvu. Kaupade ja teenuste import kasvas 29%, sh kaupade import suurenes kolmandiku. Kaupade impordi suurenemist mõjutas kõige enam raadio-, televisiooni- ja sideseadmete sissevedu. Olulist mõju avaldasid veel mootorsõidukite ning ehitusmaterjalide ja kemikaalide tooraine sisseveo suurenemine. Kaupade ja teenuste eksport on alates möödunud aasta I kvartalist olnud impordist suurem. Tänavu III kvartalis oli netoeksport 9% SKP-st.

Nagu tavaliselt, olid III kvartalis välismaailmale makstavad esmased tulud (hüvitised töötajatele ja omanditulu) suuremad kui sealt saadavad esmased tulud. Seetõttu oli kogurahvatulu SKP-st väiksem (kogurahvatulu oli 56,1 miljardit krooni ehk 3,58 miljardit eurot). Kasutatav kogutulu kasvas III kvartalis lõpptarbimiskulutustest kiiremini, mistõttu kogumajanduse kogusääst suurenes. Kogusääst moodustas kasutatavast kogutulust 31%, mis on alates 1995. aastast suurim. Kogusääst on oluline kodumaine kapitaliinvesteeringute finantseerimise allikas. Et kogumajanduse sääst oli III kvartalis kapitali kogumahutusest suurem, oli Eesti välismaailma suhtes netolaenuandja. Netolaenuandmine moodustas 9% kasutatavast kogutulust. Eesti on välismaailma suhtes olnud netolaenuandja juba alates möödunud aasta I kvartalist.

Tegevusalade lisandväärtuse muutus aheldamise meetodil võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, III kvartal 2010

Primaarsektoris kuulub põllumajanduse, jahinduse, metsamajanduse ja kalapüügi tegevusala.

Tööstussektoris kuuluvad mäetööstus, töötleva tööstus, elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus ning ehitus.

Valdavalt turupõhisesse teenindussektoris kuuluvad hulgi- ja jaekaubanduse, hotellide ja restoranide, veonduse, laonduse ja side, finantsvahenduse, kinnisvara, rentimise ja äritegevuse ning muu ühiskondliku, sotsiaal- ja isikuteeninduse tegevusala.

Valdavalt turuvälisesse teenindussektoris kuuluvad avaliku halduse ja riigikaitse, hariduse ning tervishoiu ja sotsiaaltoetuste tegevusala.

Täpsem teave:

Tõnu Mertsina
Talitusejuhataja
Rahvamajanduse arvepidamise talitus
Statistikaamet
Tel 625 9353

Detailsemad andmed on avaldatud statistika andmebaasis (rahvamajanduse arvepidamise põhilised näitajad http://www.stat.ee/sab-uuendus?db_update_id=5817, lisanäitajad http://www.stat.ee/sab-uuendus?db_update_id=10040, SKP sissetulekute meetodil http://www.stat.ee/sab-uuendus?db_update_id=5823, tarbimise meetodil http://www.stat.ee/sab-uuendus?db_update_id=5826, tootmise meetodil http://www.stat.ee/sab-uuendus?db_update_id=5820).